

To mora vzbujati zaskrbljenost

Za tržaški italijanski dnevnik je nede-
lja, 24. t.m., gotovo bila pomemben dan,
ker je slavil premestitev v nove, moder-
ne prostore, ki povsem ustrezajo zahte-
vam sodobnega tiskarstva. Ko pa smo na-
slednji dan prebirali v tem dnevniku po-
ročilo o poteku slovesnosti, zlasti o izva-
janjih nekaterih govornikov, nam je zares
bilo tesno pri srcu.

Starejši in srednji tržaški slovenski, a
tudi splošno primorski, rod natančno po-
zna zgodovino tega dnevnika in mu je pred-
vsem znano, da je od konca prve svetovne
vojne dalje glede slovenskega ljudstva za-
govarjal in opravičeval genocidno politiko
režima, ki je bil tedaj na vladi v Italiji.
Znano je tudi, kako je ta list zagovarjal,
opravičeval ter podpiral Mussolinijev sklep
v juniju leta 1940 o vojni napovedi Veliki
Britaniji in Franciji in leto kasneje o na-
padu na sosedno Jugoslavijo.

Res je sicer, da je tedaj domala ves ita-
lijanski tisk bil na tej liniji, vendar tudi
drži, da se je tržaški dnevnik še posebno
odlikoval v gonji proti nasprotnikom »osi
Rim, Berlin, Tokio«, kot so tokrat imeno-
vali zavezništvo med Nemčijo, Italijo in
Japonsko.

Da je bil tržaški italijanski dnevnik, ki
je to nedeljo slavil pomemben dogodek,
hudo kompromitiran z diktatorskim reži-
mom, najzgovorneje priča dejstvo, da za
časa Zavezniške vojaške uprave — od ju-
nija leta 1945 do oktobra leta 1954 — ni
smel izhajati pod lastnim naslovom, se
pravi s svojo izvirno glavo. Pri tem je
treba poudariti, da takšen sklep niso spre-
jeli predstavniki diktatorskih držav, tem-
več predstavniki tistih zavezniških držav,
katerih vojniki so za ceno velikih žrtev pre-
gnali iz Italije nacističnega okupatorja in
omogočili Italijanom, da so dobili demo-
kratično vlado.

Na nedeljski slovesnosti so govorniki
vseprek prepevali hvale temu dnevniku, c-
menjali in povečevali ljudi, ki so dejan-
sko bili v službi črnega režima in sogla-
šali z genocidno politiko do slovenskega in
hrvaškega ljudstva v tedanji Julijski kraji-
ni, pozablajoč, da je prav takšna politika
odgovorna za to, kar se je v Julijski kra-
jini pripetilo ob koncu druge vojne.

Kot pripadniki slovenske manjšine, ki
jo je bil fašizem obsodil na narodno smrt,
in kot demokrati moramo obsoditi povel-
jevanje posameznikov, ki so podpirali za-

dalje na 2. strani ■

Slovenska skupnost nastopa na volitvah s tem znakom

Tudi Slovenska skupnost je v zadnjem
tednu razvila še kar živahno volilno kam-
panjo, pri čemer zlasti odločno graja dej-
stvo, da je postala slovenska manjšina v
Italiji tarča napadov domala vseh italijan-
skih strank. Izjemo predstavljajo le komu-
nisti, katerim je treba priznati doslednost.

Ostale stranke pa kar tekmujejo v na-
povedih, da v novem parlamentu ne bo-
do podpirale globalne zaščite.

Slovenska skupnost se je odločila za
»manjšinsko listo« in ima svoje kandidate
na listah, ki nastopajo z znakom Sardinske
akcijske stranke, ki ga tu objavljamo.

**ZDRUŽENI
ZA NAŠE
PRAVICE**

**voli
LISTO
MANJŠIN**

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 31. maja, ob: 8.00 Radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.15 Mladinski oder: »Skriti dnevnik« (Lecpold Suhadolčan - Joško Lukeš); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Nediški zvon; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila; 14.10 Športni in glasbeni popoldan; 15.00 Neposreden prenos 14. Senjama beneške pesmi; 17.30 Športne novice; 19.00 Radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 1. junija, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Pričevanja o Tigru; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Poljudno čtivo - Liki iz naše preteklosti: Lado Premru; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Deželni zbori na reviji Primorska poje; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek: Janez Bitenc: Srečanje z novo pesmico; 16.00 Osebnost; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Tržaški oktet v Kulturnem domu v Trstu; 18.00 Kmetijski tednik; 19.00 Radijski dnevnik.

■ TOREK, 2. junija, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Nediški zvon; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Poljudno čtivo - Prehrana in zdravje; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Povejmo v živo!; 15.00 Mladi mladim; 16.00 V znamenju Rdečega križa; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Tržaški oktet v Kulturnem domu v Trstu; 18.00 Luciano Morandini: »lorjeve blodnje«, dramska pesnitev, prevod Marko Kravos; 19.00 Radijski dnevnik.

■ SREDA, 3. junija, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 V objemu gora; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 O razvoju filma v Sloveniji - Opolodanska rubrika; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Deželni zbori na reviji Primorska poje; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Gospodarska problematika; 16.00 Od Milj do Devina; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: dirigent in skladatelj Bogomir Leskovic; 18.00 Kulturni in družbeni odmevi; 19.00 Radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 4. junija, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Od Milj do Devina; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Naš jezik - Film, kultura, realnost; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otrok in šola; 16.00 Na goriškem valu; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Ženski zbor Vrhlika in Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec iz Ljubljane; 18.00 Četrtekova srečanja: Zgodbe vandrovca, orjunaša in narodnega revolucionarja Lipeka Kosca; 19.00 Radijski dnevnik.

■ PETEK, 5. junija, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Na goriškem valu; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Hiša in vrt - Od Mont Blanca do free climba ali prostega plezanja; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Naš jezik; 14.20 Ne prezirimo!; 15.00 V svetu filma; 16.00 Osebnost; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Ženski zbor Skladatelji Ipavci iz Šentjurga pri Celju in mešani zbor Svoboda iz Šoštanja; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 6. junija, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana vodi Anton Nanut, violist Mile Kosi; 11.30 Beleška - »Čej so tiste stazice« - oddaja iz Kanalske doline; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek: »Na šlepi okrogli svet«; 14.30 Klepet ob glasbi; 16.00 Kaj je drugačnega v telesni kulturi; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Harmonikarski ansambel »Synthesis 4« in Komorni orkester Centra za glasbeno vzgojo iz Kopra; 18.00 Mario Uršič: »Franc in njegovi«, radijski dokumentarec o tržaških Slovencih v 8 delih. Peti del: »Karel: 1920-1930«; 19.00 Radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart, Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Pomembna razsodba za Slovence

Ustavno sodišče je pred dnevi izdalo razsodbo, po kateri je zakon iz leta 1929, ki predvideva, da je za izobešanje »tujih« zastav potrebno dovoljenje pristojnih političnih oblasti, v nasprotju z republiško ustavo in je zato ničen. Šlo je za primer predsednika zveze bivših borcev iz Stan-dreža Stanislava Marušiča, ki je bil pri-javljen sodišču, češ da je brez dovoljenja izobesil slovensko zastavo na spominski proslavi za padlimi borci. Na obravnavi v Gorici je sodnik sprejel izvajanja obtožen-čevega branilca Sancina in sprožil postop-pek pred ustavnim sodiščem. To je po sko-raj štirih letih razsodilo, da je že omenje-

ni predpis v nasprotju z ustavo in zato ni-čen. Iz tega izhaja, da pripadniki sloven-ske narodne manjšine v Italiji smejo ra-zobešati svojo narodno trobojnico.

—O—

Notranji minister Scalfaro je v Bocnu vabil sejo, ki je bila posvečena terorizmu. Na Južnem Tirolskem so neznanci pon-či izstrelili kakih 15 strelcev na orožniško vojašnico v Tchernsu pri Meranu. Nihče ni bil ranjen. Nekaj dni prej pa sta se raz-počili dve papirnati bombi. Južnotirolski voditelji so obsodili nasilje in dejali, da gre za provokacijo ob skorajšnjih državnozborskih volitvah.

Papež J. Pavel II. je obiskal Apulijo

Papež Janez Pavel II. je zaključil tri-dnevni pastirski obisk v Apuliji. Poslovil-ni govor je imel v Cerignoli in je bil na-menjen delavcem ter kmetom.

Vsi obiskani kraji so starodavna meste-ca s škofijami, ki imajo izredno zgodovin-sko tradicijo. Tam je že bil kot krakovski kardinal leta 1965, ko se je na koncilu spo-prijateljil z enim izmed krajevnih škofov.

V Luceri se je med drugim spomnil nek-danjega hrvaškega škofa, blaženega Avgu-ština Kazotiča, ki je pred šestimi stoletji posvetil mesto Materi božji. Lucera je ta-ko postala »mesto luči in Marije«. Blaže-ni Avguštin je bil še prej nadškof v Za-grebu.

V krajih, ki so v 13. stoletju poznali hu-de boje s Saraceni, je sv. oče poudaril, da ima katoliška vera tudi danes svoje sovra-žnike. To so materialistične in potrošniške ideologije, ki jih sredstva množičnega ob-veščanja vgrajujejo v človekovo miselnost. Ta morda ni protikrščanska, postaja pa brezbržna za največja človekova vpraša-nja, za krščanski pogled na življenje in zgodovino. Cerkev, ki je Mati in Učitelj-ica, je še dodal papež, je treba krotko in sinovsko poslušati, če gre za nauk papežev in škofov. Sodobni človek je v bistvu ne-zadovoljen. Potreben je doslednosti, zgle-dov. Naša doba potrebuje svetnikov, je še vzkliknil. Vsak vernik mora težiti k sve-tosti. To je skrivnost za pristno krščansko mišljenje in delovanje v vsakem zgodovin-skem trenutku in življenjskem položaju.

Ko je papež govoril o Materi božji, je podčrtal, da se v času velikih nevarnosti kar celi narodi zaupajo molitvi k Mariji.

—O—

DOGODEK, KI VZBUJA ZASKRBLJENOST

■ nadaljevanje s 1. strani

tiralce našega ljudstva in svojemu narodu povzročili eno najhujših nesreč. Pri tem pa globoko obžalujemo, da je takšna sloves-nost potekala v prisotnosti najvišjega pred-stavnika italijanske izvršne oblasti, ki ni in nikakor ne more biti dedič takšne pre-teklosti, kakršna je značilna za ta tržaški italijanski dnevnik. Nič čudnega zato ni, če smo pripadniki slovenske manjšine — in z nami marsikateri pripadnik večinske-ga naroda — hudo zaskrbljeni nad nadalj-njim razvojem dogodkov v naših krajih, glede na to, da odgovorni ne upoštevajo, kot vse kaže, naukov iz bližnje preteklosti.

SVETA STOLICA IN NEUVRŠČENE DRŽAVE

Od 9. do 13. junija bo v Severni Koreji konferenca neuvrščene države. Razpravlja-li bodo o odnosih med zaostalimi državami. Severno-korejska vlada je povabila na so-delovanje tudi Vatikan. Sveta stolica je vabilo sprejela. Ni še znano, kdo jo bo za-stopal.

Zaščita manjšin je v interesu celotne države

Južnotirolski deželni glavar Magnago se je udeležil zborovanj v Salzburgu in Meranu, na katerih je govoril o nevarno-sti, ki pretijo avtonomiji na Južnem Ti-rolskem, glede na to, da se pogajanja o zadnjih izvršilnih normah iz znanega juž-no-tirolskega paketa nikakor ne premakne-jo z mrtve točke. V Salzburgu je južno-ti-rolski voditelj poudaril, da je treba jezi-kovne manjšine primerno zaščititi, saj predstavljajo bogastvo za državo in druž-bo, v okviru katere živijo. Magnago je pozval avstrijske oblasti, naj nikakor ne

izjavijo, da se je položaj na Južnem Tirol-skem pravično uredil, kajti Južnotirolska ljudska stranka odločno zahteva, naj se spoštujejo vse prevzete obveznosti.

Na zborovanju v Meranu pa je pred-sednik Magnago med drugim naglasil, da je treba s pomočjo posebnega statuta od-praviti rane, ki jih je med južnotirolskim ljudstvom povzročil fašizem. Magnago je pristavil, da je zaščita jezikovne manjšine v interesu celotne države, saj jezikovne manjšine predstavljajo bogastvo za celot-no državo.

OBMEJNI PROMET MED JUGOSLAVIJO IN AVSTRIJO

Jugoslavija in Avstrija sta pri avstrijskem zunanjem ministrstvu na Dunaju izmenjali listine glede maloobmejnega prometa. Za Jugoslavijo je bil navzoč veleposlanik na Dunaju Krstič ter za Avstrijo funkcionar zunanjega ministrstva Ma-grutsch.

Državljeni obeh držav bodo lahko brez carine uvozili večjo količino blaga. Jugoslovani bodo lahko uvozili iz Avstrije blago za 5.000 dinarjev, Avstrijci pa pri povratku iz Jugoslavije blago za 1.500 šilingov. To blago bo moralo biti namenjeno zasebni uporabi, ne pa preprodaji.

Prejeli smo

Dileme slovenskega volivca danes

Pričujoči tekst ni izraz določenega političnega stališča, niti noče biti političen dokument, ampak je prispevek in obenem vabilo za stvarno in odprto razpravo.

Iz splošne ugotovitve, da se je politično - institucionalni okvir za Slovence v Italiji v zadnjem desetletju bistveno spremenil (manjša ali večja nenaklonjenost raznih političnih strank do Slovencev, ustanavljanje raznih odborov za »italijanstvo«, postopna razpršenost slovenskih glasov, občutek nemoči ob razlašcanju slovenske zemlje, kriza Enotne slovenske delegacije, parola »Boj za globalno zaščito« v tem trenutku ne zadošča več, neučinkovite in neperspektivne predstave tradicionalnih institucij in njihovih glasnikov o kritičnem razvoju dogodkov), čutimo potrebo po novih kulturnih in politično-institucionalnih modelih.

Zato se nam zdi primerno, da povabimo k skupnemu omizju nekaj široko razgledanih intelektualcev, ki so sicer vraščeni v našo stvarnost, a istočasno na tekočem s sodobnimi trendi v Italiji, Sloveniji, Evropi.

Ti lahko na podlagi svojih osebnih izkušenj in izhajajoč iz sredin, v katerih so dejavni, lahko sprožijo aktualno razpravo o novih motivacijah za politično aktivnost celotne slovenske nacionalne skupnosti in o novih kulturnih in politično-institucionalnih modelih, ki si jih moramo izmisliti za naš obstoj in nadaljnji razvoj.

V razpravo bodo uvedli: sociolog D. Bratina, sociolog F. Clavara, pisatelj A. Re-bula, publicist M. Tavčar, slavist I. Verč.

Razprava je odprta vsakomur; posebno vabljeni politični in kulturni delavci ter izvoljeni predstavniki s Tržaškega, Goriškega in Videmskega.

Do sedaj so zagotovili svojo udeležbo: M. Špacapan, A. Sirk, I. Komel, I. Bratina, K. Humar, R. Frandolič, A. Rupel, K. Čer-nic, M. Renar, M. Primožič, P. Devetak, M. Terpin, A. Bratuž, I. Jevnikar, B. Brezigar, M. Šturm, D. Čotar. Okrogla miza bo 2. junija v Kulturnem domu v Gorici ob 20.30. Pobudo zanjo dajeta Slovenski mladinski rekreativni kulturni klub (SMR EKK) in Klub slovenskih univerzitetnih študentov (UNIFAX).

Proračunske usmeritve občine Devin - Nabrežina

V petek, 22. t.m., se je zbral devinsko-nabrežinski občinski svet, ki je imel na dnevnem redu med glavnimi točkami predvsem predstavitev proračunskih smernic in triletnega programa investicij. Občinski svet za enkrat ni mogel še sprejeti proračuna, ker obstajajo še določene nejasnosti glede urejanja proračunov krajevnih uprav. Vsekakor so glavne smernice že povsem izoblikovane in glavna teža petkovega občinskega sveta je slonela prav na vprašanjih v zvezi s proračunom.

Župan Bojan Brezigar je v svojem poročilu opozoril na nekatere novosti, ki so predvidene v proračunu za letošnje in naslednji dve leti. Skupno naj bi občina v teh treh letih potrošila kakih 20 milijard lir, ki so v glavnem namenjene javnim delom.

Med pomembnejša dela spada ureditev kanalizacije in napeljava metana v občini. V tem letu naj bi stekla tudi dela za do-

vršitev javne razsvetljave v občini in ureditev oziroma obnovitev slovenske osnovne šole in vrtca v Sesljanu, ureditev vaške konzulte in sedeža kulturnega društva »Vigred« v Šempolaju.

Evropska gospodarska skupnost bo v letošnjem letu financirala raziskavo v slovenskih otroških vrtcih, ki naj bi ugotavljala jezikovno znanje in stanje naših malčkov itd.

Del seje občinskega sveta je bil posvečen tudi vprašanju ustanovitve in ureditve naravnega parka ob izviru Timave ter ureditve »Parka miru«, se pravi spomenika v počastitev padlih, ki naj bi stal na križišču med državnima cestama v Štivanu, prav nad izvirom Timave. Petkova seja devinsko-nabrežinskega občinskega sveta je bila prav zaradi zahtevnosti vprašanj zelo pomembna. V naslednjih dneh bo občinska uprava morala reševati še vrsto perečih vprašanj.

DELA PRI SEDEŽU DEVINSKIH ZBOROV DOBRO NAPREDUJEJO

Na strehi zgradbe ob vhodu v devinski otroški vrtec je od sobote pritrjen drog na katerega so pritrili zelene veje - frasko, ki mimoidočim priča, da sta devinska zbora Fantje izpod Grmade in Dekliški zbor Devin od novega leta do danes pridno delala, tako da so doslej uredili ploščo, utrdili zidove ter prenovili ostrežje in prekrili streho svojega sedeža. Ta delovni uspeh so člani in članice zborov proslavili s tradicionalnim »likofom«, ki je postal priložnost za širši vaški praznik.

Člani obeh zborov so namreč uredili gradbišče in prinesli luči, stole, mize itd., ki so bili spravljeni od Ljudskih praznikov, katere so prirejali v preteklih letih. Seveda na likofu ni manjkalo dobre volje, veselja, petja in glasbe, saj je pela harmonika dolgo v noč. Praznika so se udeležili tudi številni vaščani, ki zvesto spremljajo potek dela ter nekateri predstavniki okoliških društev in organizacij. S svojo prisotnostjo je počastil zbora tudi devinsko-nabrežinski župan Bojan Brezigar.

Člani devinskih zborov so torej doslej opravili že veliko dela pri bodočem sede-

žu. Seveda gre zasluga za to vsem članom, ki so žrtvovali svoj prosti čas za delo pri sedežu. Člani zborov so nam povedali, da so posebno hvaležni vsem posameznikom in vsem slovenskim denarnim zavodom, ki so s svojimi prispevki omogočili dosedanje delo. Obnova zgradbe namreč zahteva ne le veliko dela, ampak tudi gradbenega materiala, saj je bilo stanje zgradbe, ki jo zbora obnavljata, res slabo.

Zbora Fantje izpod Grmade in Dekliški zbor Devin z veliko mero optimizma gledata na prihodnost in pravita, da če bodo dela tako napredovala kot doslej, bi verjetno bilo mogoče, da bi se pozno jeseni lahko preselila v novi dom, ki je že postal pomembno zbirališče Devinčanov in ljudi iz bližnje okolice, kot je to dokazal sobotni večer.

—O—

Tržaška pokrajinska uprava in Kulturno združenje Most vabita na predstavitev raziskave Marka Pogačnika

Uvod k skrivnostim istrske krajine

ki bo v torek, 2. junija, ob 18. uri v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice - Ul. S. Nicolò 5.

Prisotni bodo avtor in soavtor Dušan Podgor-nik ter Graziella Ponis, ki ji bo poverjena raz-laga v italijansčini. Predstavitev bo obogatila dia-video projekcija.

30 LET LUKE KOPER

Pred 30 leti je bilo ustanovljeno v Koprju podjetje, ki je sprva imelo le tri zaposlene, po letu dni, ko je ob prvi novi obali pristala ladja »Gorica«, pa je delalo 37 delavcev. V Koprju torej proslavljajo 30-letnico ustanovitve podjetja Luka Koper, ki ima danes 1.700 zaposlenih delavcev in nameščencev. Luka Koper pretvori v zadnjih letih več kot 4 milijone ton blaga. V treh desetletjih se je koprsko pristanišče spremenilo, piše ljubljansko Delo, v eno najpomembnejših severnojadranskih pristanišč in tudi v pristanišče, ki ima v tem predelu Jadrana po vsej verjetnosti največ možnosti za razvoj.

V koprskem pristanišču so letos v prvih štirih mesecih pretovorili 1,35 milijona ton blaga. 50 odstotkov prometa odpade na tranzit. Posebna prednost koprskega pristanišča je, da ima veliko zaledja za svoj razvoj. V zadnjem času pa so dokončno rešili status carinske cone. Tu se ponujajo velike možnosti za razvoj, tako da je neki norveški partner že sklenil dogovor za gradnjo tehnološke linije za pretovor glinice v Koprju. Neposredni pretovor nafte plina bo v carinski coni zdaj dosegel pretovor 100.000 ton. V coni se bo prav kmalu začela proizvodnja, ki jo organizira Astra za Olivetti.

Natečaj v Devinu-Nabrežini

Občina Devin - Nabrežina razpisuje javno selekcijo na osnovi kolokvija in študijskih ter službenih naslovov za sestavo dveh prednostnih lestvic (in sicer eno za kandidate italijanskega jezika, drugo pa za kandidate slovenskega jezika) za poveritev naloga za spremljanje prizadetih otrok.

Delovni urnik za omenjeni službeni nalog bo od najmanj 15 do največ 30 ur tedensko za celo šolsko leto, z izjemo različnih zahtev omenjene službe. Bruto prejemki znašajo 7.100 lir na uro.

Potrebni rekviziti: najnižja starost 18 let, italijansko državljanstvo, študijski naslov: diploma nižje srednje šole.

Interesenti morajo predložiti prošnjo na kolokvanem papirju županstvu devinsko - nabrežinske občine do 14. ure 6. junija.

Občina Devin - Nabrežina nadalje razpisuje javno selekcijo na osnovi kolokvija ter službenih potrdil za izredni začasni sprejem v službo dveh oseb za oskrbo starejših občanov na domu (eno mesto je namenjeno kandidatom z znanjem slovenskega jezika), ki bosta vključeni v četrti plačilni razred (letna plača znaša 3.372.000 lir).

Potrebni rekviziti: najnižja starost 18 let, italijansko državljanstvo, študijski naslov: diploma nižje srednje šole.

Interesenti morajo predložiti prošnjo na kolokvanem papirju županstvu devinsko - nabrežinske občine do 14. ure 6. junija 1987.

TARAS KERMAUNER V DSI

Če cinični liberalizem, stalinistični materializem in klerikalizem predstavljajo zlo, potem je ljubezen do drugega ali drugačnega, upanje v transcendenco, v Boga. To je bila ena od osnovnih misli predavanja Tarasa Kermaunerja z naslovom »Med Bogom in vestjo« v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu. Predavatelj je nanizal svoje več desetletno iskanje resnice ob odklonilnem stališču do klerikalizma in teorije o permanentni revoluciji. Omenil je tudi svoje prijateljstvo s Primožem Kozakom, ki se je prekinilo leta 1964 zaradi različnih pogledov na bistvena vprašanja, kot so vest, greh in krivda. Kermauner poudarja namreč vest posameznika in njegovo odgovornost pred samim seboj in družbo, saj lastne odgovornosti ne moremo prenesti na kolektiv pa naj je to partija ali Cerkev. Prav tako je zavrnil zamejavanje vesti z neke vrste prirojenim občutkom za pravičnost, ki se lahko spremeni kot se v času menjujejo družbene vrednote. To vodi namreč v elitizem, ki ločuje ljudi med manj in bolj kultivirane. Glavno vodilo sta upanje in ljubezen, saj kdor ljubi bližnjega, se že s tem odrešuje.

DESNICARSKI SKRAJNEŽI

V Trstu je politična policija Digos prijavila republiškem prokuratorju tri mlade desničarske skrajneže, ker so bili po telefonu anonimno grozili članom zasebne postaje Radio Opčine. Ugotovili so, da so grožnje in žalivke prihajale iz neke telefonske kabine na Akvedotu. Prijavitelji so: podtajnik organizacije »Fronte della gioventù« Fabio Parovel ter Marco Coassin in Piero Tononi, stari od 20 do 22 let. Medtem policija preiskuje še druge podobne primere v zadnjih dneh.

Pevski koncert v Nabrežini

Sobota, 23. t.m., je bila za številno občinstvo, ki se je odpravilo v dvorano »Igo Gruden« v Nabrežini, dan z zanimivim glasbenim večerom.

Na odru nabrežinske društvene dvorane sta namreč nastopila dva zbora. Domači deklški pevski zbor »Igo Gruden«, ki ga že nekaj mesecev vodi pevovodja Mirko Slosar in mešani pevski zbor »Milan Pahor« iz Barkovelj, ki ga vodi Aleksandra Pertot.

Oba zbora gotovo spadata med boljše pevske skupine, ki delujejo na Tržaškem in na sobotnem koncertu smo z veseljem ugotovili, da sta oba zbora tudi potrdila svoj sloves.

Domači pevski zbor »Igo Gruden« je dokazal, da je odlično premostil začasno krizo, ki jo je doživljal zaradi odhoda pevovodje Matjaža Ščeka. Pod vodstvom Mirka Slosarja je zapel devet pesmi, ki jih je zbor izbral iz svojega železnega repertoarja, nekaj pesmi pa je bilo tudi takih, ki jih je zbor naštudiral v zadnjem letu. Ob poslušanju zbora je bilo zanimivo ugotavljati dejstvo, koliko je vokalna obarvanost, predvsem pa interpretacija, res za sluga in delo zborovodje. Kdor je namreč sledil delovanju tega zbora, je lahko opazil določene nianse, ki so sad dela zadnjih mesecev. Nabrežinska dekleta so izvajala zanimiv spored, od katerega bi mogoče veljalo spomniti na štiri Kogojeve zborovske skladbe in dve Ščekovi pesmi, s katerimi so nabrežinska dekleta zaključila svoj nastop.

Sledil je nastop mešanega pevskega zbora »Milan Pertot« iz Barkovelj, ki je prav prejšnji teden obhajal peto obletnico ustanovitve. Treba je pri tem povedati, da je ta zbor v petih letih lepo napredoval, saj je glede na mlade pevce, ki so ostali v zboru, moral in še mora polagati veliko skrb predvsem na glasovno zmogljivost pevcev, kar se pozna predvsem pri moških glasovih, ki pa so v zadnjem letu močno popravili tako barvo kot vokalnost, kar je seveda posledica vaj, a tudi naravnega staranja in dozorevanja pevcev. Spored, ki ga je povezovala ravnateljica Elvi Slokar, je bil pester in zanimiv. Barkovljanski pevci so začeli svoj spored s pevskim pozdravom, a takoj nato zapeli eno

barkovljanskih priredb Milana Pertota. Najbolj prepričljiva tako s pevskega kot interpretacijskega vidika pa je bila pesem, ki je nastala pred kratkim. Besedilo je napisal bivši član zbora Aleksander Furlan, uglasbil pa ga je skladatelj Ubald Vrabec. Naslov te skladbe je »Pesem zvestobe«.

Oba zbora sta pokazala in dokazala veliko pevsko kulturo. Popolnoma zaslužno sta bila zato deležna toplega ploskanja in pohval s strani poslušalcev. Na koncu koncerta je v pozdrav spregovoril nekaj besed predsednik nabrežinskega kulturnega društva »Igo Gruden« Antek Terčon.

—o—

USPEŠEN KULTURNI VEČER PRI ŠKERKOVH V TRNOVCI

Domačija odvetnika Škerka v Trnovci je že nekajkrat bila prizorišče uspešnih kulturnih večerov. Tako je bilo tudi v petek, 22. t.m., ko je gostovalo SKD »Slavec« iz Ricmanj. Uvodoma je nastopil mešani pevski zbor Slavec, ki ga vodi Aldo Ukmar, sledil je nastop harmonikarskega ansambla Miramar, ki ga sestavljajo harmonikarji iz raznih krajev Tržaške. Zaigrali so deset skladb, v glavnem priredb za harmonikarski ansambel bolj ali manj znanih klasičnih skladb. Številno občinstvo pa se je na večeru zabavalo ob veseloigri Damiira Feigla »Ljudski glas - božji glas«, v priredbi Borisa Kureta. Veseloigro je režiral Drago Gorup.

Večer se je zaključil v prijetni družbi, ki je utrdil stike med Ricmanjci in številnimi vaščani iz Trnovce, a tudi ostalih bližnjih vasi, ki so se udeležili večera.

—o—

**Župnija svetega Jerneja Apostola - Opčine
Mešani pevski zbor Sveti Jernej - Opčine**

v a b i t a
na

KONCERT

ki bo v župni cerkvi v ponedeljek, 1. junija 1987, ob 20. uri za slovesen zaključek šmarnic.

Poleg domačih zborov bo kot gost nastopil mešani pevski zbor »Milan Pertot« iz Barkovelj.

Izbor Marijinih pesmi goriške pesnice Ljubke Sorli bo podala skupina otrok.

Prisrčno vabljeni!

Stanje podjetja IRET

Tovarniški svet podjetja Iret iz Trsta je objavil poročilo o zadnjem zborovanju, ki so ga imeli delavci in uradniki te tovarne. Sindikati so zelo zaskrbljeni za usodo ne le 165 kolegov, ki so vpisani v dopolnilno blagajno, temveč za ves kolektiv. Vodstvo podjetja je namreč sporočilo, da še vedno ni bilo rešeno vprašanje blaga, ki je ustavljeno na carini in ima vrednost sedmih milijard lir. Možno je, da zaradi nelikvidnosti odpove predujme za junijske zneske iz dopolnilne blagajne. Sedanja pogajanja z možnimi delovnimi partnerji za preusmeritev proizvodnje od vojaških komunikacijskih sredstev na civilno področje bi lahko terjala dve leti, preden bi prišli do stvarnih sadov. 3. junija bo vsekakor

novi srečanje med pokrajinskimi vodstvi sindikatov in tovarniškim svetom ter vodstvom podjetja. Tovarniški svet napoveduje zaostritev sindikalnih akcij.

—o—

KONEC POUKA V JADRANSKEM ZAVODU

V devinskem gradu se je v soboto, 23. maja, uradno končalo peto akademsko leto Zavoda združenega sveta. Živahnega praznika na dvorišču se je udeležilo 200 gojenčev, veliko staršev iz Italije in drugih držav, predstavniki oblasti in drugi. Dijaki drugega letnika so že opravili izpite, vendar bodo zvedeli za izide šele sredi julija zaradi preverjanja izpitov v Zenevi.

S TRŽAŠKEGA

ŠTIRIJEZIČEN RECITAL RILKEJA V DEVINU

Del devinskega gradu, ki je dodeljen Jadranskemu zavodu združenega sveta, bo v soboto, 30. in nedeljo, 31. t.m., prizorišče »Devinske elegije«, recitala Rilkejevih besedil. Recital prireja Slovensko stalno gledališče pod pokroviteljstvom Tržaške pokrajine in Občine Devin-Nabrežina. Izbor besedil avstrijskega pesnika je pripravil Niko Grafenauer, recitali, peli in igrali pa jih bodo v štirih jezikih, v nemščini, italijanščini, slovenščini in hrvaščini igralci iz Trsta, Celovca in z Reke. Režijo dela je prevzel režiser Jože Babič. Pri tej gledališki pobudi pa sodelujejo še skladatelj Aleksander Vodopivec in koreograf Janez Mejač. Rilkejeve stvaritve bodo podali igralci Lidija Kozlovič, Miranda Caharija, Vladimir Jurc in Tone Gogala (Slovensko stalno gledališče iz Trsta), Marjan Srienec

V Društvu slovenskih izobražencev bo v ponedeljek, 1. junija, otvoritev razstave na temo **Grafika in politika - 10 let lepakov Edija Žerjaka za Slovensko skupnost**. Po otvoritvi bo okrogla miza na temo: **Kakšne so perspektive manjšinske liste v Italiji**. Začetek ob 20.30.

iz Celovca ter Raniero Brumini in Slavko Šestak z Reke. Sodelovala bo tudi plesalka Liliana Bortolotti in nekateri člani skupine Stu ledi, Dekliškega zbora Devin in nekateri Devinčani.

Avstrijski pesnik Rainer Maria Rilke doživlja tako v letošnjem maju, v kraju na katerem so nastale njegove znamenite »Devinske elegije«, zanimivo predstavitev. Pobuda je gotovo pomemben doprinos k poznanju tega pesnika in njegovega dela.

ZANIMIV SEMINAR O JEZIKU V BOLJUNCU

Deželni raziskovalni zavod Furlanije Julijske krajine za eksperimentiranje in pedagoško izpopolnjevanje (IRRSAE) prireja 28. in 29. maja v Kulturnem domu F. Prešeren v Boljuncu drugi seminar z naslovom »Vzgoja in izobraževanje v večjezičnem okolju«.

V četrtek, 28.5., bo ob 15. uri predavala prof. Olga Gnamuš-Kunst s Pedagoškega inštituta v Ljubljani na temo »Razvijanje zmožnosti razumevanja in tvorjenja besedil ter skrb za besedni zaklad«. Prof. Jože Toporišič, profesor na Filozofski fakulteti univerze E. Kardelj v Ljubljani bo govoril o »Jeziku v večinskem drugojezičnem okolju«.

V petek, 29. maja, bo ob 15. uri prof. Ludvik Horvat s filozofske fakultete ljubljanske univerze razvil tematiko »Vloga predšolske vzgoje v dvojezičnem okolju«; prof. Riccardo Luccio s filozofske fakultete tržaške univerze bo govoril o »Dvojezičnosti na razpotju med mentalno obogatitvijo in asimilacijo«. Prof. Darko Bratina, profesor na fakulteti političnih ved na univerzi v Trstu bo podal nekaj misli na temo »Jezikovni dualizem kot oprema za dvojezičnost«. Med seminarjem bo delovalo simultano prevajanje.

Jurjevanje Slovenskih goriških skavtov v Sovodnjah

»Pri svoji časti obljubljam, da bom z božjo pomočjo vestno služil Bogu in domovini, pomagal svojemu bližnjemu, spolnjeval skavtske zakone.« Z obljubo, ki smo jo slovesno izrekli z novinci pri sveti maši, smo izrazili svojo zvestobo, pripravljenost in pokorščino pred Bogom, od katerega pričakujemo pomoči. Skavtsko obljubo naredimo enkrat v življenju, na določen dan in na določenem kraju, živeti pa jo moramo vsak dan. Obljuba ni samo neka nagrada za trud, ki smo ga napravili, marveč je začetek nove poti, ki smo jo začeli.

Letos so se obljube vršile v petek, 1. maja, v Sovodnjah (Rubijski grad). Jurjevanje predstavlja poleg vsakoletnega tabora najvažnejši dogodek v skavtskem življenju; to je namreč dan ko skavti novinci izrečejo obljubo, na katero so se pripravljali celo leto. Velika množica skavtov in staršev (okoli 200) se je že zgodaj dopoldne pripeljala na kraj obljub. Novinci in

novinke so imeli krajši razgovor o važnosti obljub, ki sta ga vodila načelnik Mauro Leban in načelnica Marija Bertolini.

Ob 10. uri smo imeli sv. mašo, katero je daroval naš duhovni vodja Marjan Markežič. Ko je duhovnik blagoslovil rute, so se začeli svečani obredi obljub. V skavtsko organizacijo v Gorici je letos vstopilo 42 članov in sicer 19 volčičev-veveric in 23 izvidnikov-vodnic.

Po maši smo se vsi podali na bližnjo cementno ploščo, kjer so se v prisotnosti staršev vršile skavtske in zabavne igre. Opoldne je bila na programu »skavtska paštašuta«, ki so jo pripravile sovodenjske mame. Popoldne so se igre nadaljevale, tako da so se starši izredno dobro počutili med nami.

Srečanje se je končalo ob pospravi šotorov (saj je manjša skupina skavtov prenočila) in s Pesmijo slovesa.

Terčič Matjaž

TRGOVINSKE ZBORNICE SO ZASEDALE

V Gorici je bil pred dnevi redni občni zbor Zveze trgovinskih zbornic Furlanije-Julijske krajine. Izstopala sta zlasti dva važna problema. Zborovalci so se predvsem izrekli v prid načrtu, da bi bilo letališče v Ronkah povezano z bavorskim glavnim mestom Münchnom, kot to predlaga zahodnonemška letalska družba Lufthansa. Drugi problem pa zadeva načrt italijanskega notranjega ministrstva, po katerem naj bi uvedli posebne vstopne pole za jugoslovanske državljane.

Ukrep se uvršča v prizadevanja za boj proti terorizmu; Zveza trgovinskih zbornic izreka željo, naj bi Jugoslavije ne imeli na seznamu držav, za katere je predvidena uvedba takega mejnega popisovanja. Zveza ugotavlja, da bi to močno ohromilo promet na meji, ki jo na leto prekorači najmanj 30 milijonov jugoslovanskih državljanov.

Z velikimi častmi je romunski predsednik Ceausescu sprejel sovjetskega voditelja Gorbačova, ko je ta prispel na obisk

PREDSTAVITEV NAVODIL ZA SPREMEMBO PRIIMKA

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti prireja v četrtek, 28. maja, ob 20.30, v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici predstavitev brošure »Navodila za spremembo poitalijančenih priimkov in imen«. Gre za vsekakor pomembno pobudo, ki bo lahko vsakemu zainteresiranemu v korist, saj je v njej temeljito obrazložen postopek za spremembo poitalijančenih priimkov in imen. Pobudniki in pisci brošure so pripravili res temeljito in potrebno delo, ki bo gotovo obrodilo koristen sad.

—o—

Predsednik slovenske vlade Šinigoj bo s sodelavci obiskal v petek, 29., in v soboto, 30. t.m., Trident in Bocen. Imel bo pogovore s predstavniki deželne in pokrajinske vlade. Slovensko odposlanstvo bo spremljal jugoslovanski generalni konzul v Trstu Livij Jakomin.

Glasbena zanimivost v Gorici

V Gorici bo v petek, 29. maja, pomemben glasbeni dogodek. V cerkvi Srca Jezusovega v Ul. Nizza, bodo ob 20.30 izvajali oratorij »Amor vincit«. Besedilo in glasbo je napisal znani skladatelj, duhovnik Avgust Ipavec, ki je doslej napisal že več podobnih stvaritev, med zadnjimi znamenito kantato, ki jo je posvetil Simonu Gregorčiču, ob 80-letnici pesnikove smrti.

Oratorij »Amor vincit« - Marijina skrivnost v podobi in glasbi je bil napisan ob 70-letnici spopadov na soški fronti. Organizacijsko delo za nastop v Gorici in ponovitvi na Dunaju in v Gradcu pa si je prevzel Mednarodni odbor za mir, ki je bil ustanovljen na pobudo Sveta slovenskih organizacij.

Da bi še bolj poudaril voljo po dosegi in ohranitvi miru, so organizatorji in sam skladatelj povabili k sodelovanju pevce in glasbenike različnih narodov. Skupno sodeluje pri oratoriju okrog 400 ljudi, od teh štirje solisti, simfonični orkester RTV iz Ljubljane, mladinski zbor »Maria Regina« z Dunaja, zbor »Audite nova« iz Štaranca, 180 pevcev raznih cerkvenih zborov iz Slovenije (predvsem Primorske) in dramska skupina iz Kirchschlaga v Avstriji. Oratorij bo dirigiral Anton Nanut iz Ljubljane.

Vstop v cerkev bo z vabili, ki bodo na voljo pri dušnih pastirjih na Goriškem, v Trstu pa v knjigarnah pri Fortunatu in v Tržaški knjigarni.

Glas Korotana: Izšla je nova številka

Iz tiskarne je prišla nova, dvanaajsta številka »Glas Korotana«, ki ga izdaja p. Ivan Tomažič na Dunaju. Z letošnjim letom je pater Tomažič predal upravo doma Korotan na Dunaju v druge roke, in sicer zaradi povsem novih razmer, ki so nastale ob sprejetju novega zakona o študentskih domovih v Avstriji. Ta zakon pri naša povsem nove odnose v hišni red študentskih domov, kar ni moglo ostati brez določenih nesoglasij med domsko upravo in stanovalci.

Pater Tomažič je bil pobudnik in organizator gradnje doma Korotan, pred nekaj leti pa tudi bližnjega doma za študentke z imenom Koper. Vodstvo slednjega je obdržal še nadalje. Dom Korotan pa je kot rektor vodil dvajset let, in bil tudi pobudnik številnih prireditev, ki so uveljavile slovensko ime v dunajski javnosti. V sedanjosti izdaja Glasa Korotana poročila p. Tomažič o razmerah in vzdušju v domu ter o njegovem stališču v zvezi s tem.

Daljšo študijo z naslovom »Vojvodski stol« je prispeval tudi za to številko Glasa Korotana

sodelavec Jožko Savli. V njej se pisec sooči s trditvijo, da Vojvodski stol ni slovenski pravni spomenik, kar naj bi bil le Knežji kamen. Uradno zgodovinsko nam je doslej predstavljalo Vojvodski stol kot pravni spomenik fevdalnega značaja. In ker naj bi bil fevdalizem nemškega izvora, naj bi šlo torej v tem primeru za nemški pravni spomenik.

Toda fevdalizem ni nemški, temveč evropski pojav in prevlada tega reda v Karantaniji nikakor ni zrušila stare slovenske državnopravne strukture te dežele. Slovensko državnopravno izročilo se v Karantaniji in njeni naslednici Koroški ohranja torej naprej, nosilec le-tega pa je prav koroško plemstvo, torej fevdalci, ki se še v 15. in 16. stol. sklicujejo na poseben položaj Koroške kot slovenske dežele. Zato vztrajanje koroškega plemstva na slovenskem ustoličevanju in slovenskem zapriganju novemu vladarju (še 1728).

Nova številka Glasa Korotana bo predstavljena dne 3. junija letos ob 17.30 v Katoliški knjižnici v Gorici.

GLASNIK SLOVENSKE MATICE

Založba Slovenska matica že nekaj let razmeroma redno izdaja svoj Glasnik, ki presega zgolj okvire obveščanja o njeni dejavnosti, marveč pomeni vsaka številka važen prispevek k razvoju slovenske misli. V prvem delu Glasnika je namreč objavljenih več predavanj, ki jih ta častljiva slovenska založba prireja na svojem sedežu in na katerih nastopajo zlasti strokovnjaki s področja humanističnih ved.

V zadnji številki matičnega glasila je na uvodnem mestu objavljeno razmišljanje Štefana Barbariča »Pot k novi slovenski literarnozgodovinski sintezi«, Borut Loparnik pa razpravlja o glasbeni umetnosti. Niko Grafenauer je svoje predavanje osredotočil na Jenkovo edino ohranjeno nemško pesem z naslovom »Sprich Nicht« (v slovenskem prevodu »Nikar besed«). Kajetan Gantar poroča o nekaj novo odkritih straneh antične poezije, Jasna Fischer pa o socialnem v delavskem gibanju na Slovenskem. Dopolnilo tega prispevka je predavanje Franca Rozmana o nacionalnem v slovenski socialni demokraciji. Jean-Marie Hollenstein, prior kartuzijanskega samostana v Pleterjah, podaja skico specifične sloven-

ske duhovnosti. Prikaz je izredno zanimiv, ker prihaja od človeka tuje narodnosti, ki pa se je s prihodom v Slovenijo postopoma živil v naše posebne razmere, a jih nedvomno doživlja na drugačen način od nas, ki smo tu rojeni.

Drugi del Glasnika je posvečen nekaterim važnim osebnostim, tako npr. Franu Dominku (1903-1987) ob njegovi smrti, osemdesetletnici literarnega zgodovinarja Franceta Dobrovoljca in šestdesetletnici prav tako slovstvenega zgodovinarja Franceta Bernika. Iz celovškega Našega tednika je ponatisnjen intervju z akademikom, zgodovinarjem in predsednikom Slovenske matice dr. Bogom Grafenauerjem, do katerega je prišlo ob podelitvi Tischlerjeve nagrade. Pogovor ima pomenljiv naslov »Koroška je moja očetnjava«. Odmeve na knjige Slovenske matice je zbral France Dobrovoljc.

Glasnik zaključuje članek »Valovanje slovenskega duhovnega dogajanja«, ki je preveden iz slovaškega glasila »Revue svetovej literatúry«; gre za oris duhovnega položaja na Slovenskem zlasti v luči nekaterih Kocbekovih esejev in dnevnških zapisov povojne dobe.

SLOVENSKA VLADA PROTI REFERENDUMU O JEDRSKIH ELEKTRARNAH

Izvršni svet Socialistične republike Slovenije ne podpira pobude o razpisu referenduma o gradnji jedrskih elektrarn v Jugoslaviji. Slovenska vlada pobude ne sprejema, ker strokovnjaki še niso odgovorili na nekatera nova vprašanja. Vlada na primer nima potrebnih strokovnih podatkov o razvoju energetike, kakor tudi v zvezi z urejanjem prostora za odlagališča nizko in srednje aktivnih odpadkov iz jedrskih elektrarn. Program razvoja energetike Jugoslavije do leta 2000 bodo predložili beograjski skupščini, s čimer se bo nudila priložnost za razpravljanje o teh vprašanjih. Razprave potekajo zdaj v znanstvenih in strokovnih organizacijah in tudi v družbeno-političnih organizacijah, v Sloveniji pa v okviru sedanje konference »Ekologija, energija, varčevanje«.

REFERENDUM O AMERIŠKIH OPORIŠČIH

Grški ministrski predsednik Papanđreu je v parlamentu izjavil, da namerava njegova vlada razpisati referendum o nadaljnji usodi ameriških vojaških oporišč v Grčiji. Tako je predsednik Papanđreu izjavil ob koncu tridnevne razprave v parlamentu, kjer je socialistična vlada prešla zaupanje. Za zaupanje je glasovalo 157 poslancev, proti pa jih je bilo 139. V svojem zaključnem nastopu je ministrski predsednik poudaril, da nikakor ne namerava razpisati predčasnih volitev in da bo ljudstvo samo pred junijem leta 1989, ko bi morale biti državnozborske volitve, na referendumu povedalo svoje mnenje o nadaljnji usodi ameriških vojaških oporišč na grškem ozemlju. Veljavnost sporazuma med Washingtonom in med Atenami o vojaških oporiščih bo potekala decembra prihodnjega leta.

NOVICE

Zasedanje EGS

Zunanji ministri Evropske skupnosti so te dni zasedali v Bruslju, kjer so obravnavali odnose med Vzhodom in Zahodom ter vprašanja političnega sodelovanja Dvanajsterice.

Kot se je zvedelo, je francoska delegacija poročala o Chiracovem nedavnem obisku v Moskvi, na zahtevo zahodnonemškega zunanjega ministra Genscherja pa so na seji obširno razpravljali o nujnosti u-ravnovešenja tradicionalne, nejedrske, oborožitve Varšavskega in Atlantskega zavezništva.

Zunanji ministri Dvanajsterice so razpravljali o novih mirovnih pobudah za Srednjo Ameriko, posebno izjavo pa so sprejeli glede uporabe kemičnega orožja na iransko-iraški fronti. V njej je ostra ob-sodba takega početja, ki se mu predajajo na obeh straneh, kot so ugotovili strokovnjaki Združenih narodov. Uporabo kemičnega orožja je izrecno prepovedala Ženevska pogodba iz leta 1925, spoštovanje teh določil pa je stvar vse mednarodne skupnosti.

V Bruslju so tudi zasedali ministri dvanajsterice, ki so odgovorni za delo in socialno skrbstvo. Razpravljali so o poklicnem izobraževanju mladih in tudi že zaposlenih, o delovni mobilnosti in prizadevanjih proti brezposelnosti.

Na vozičku okoli sveta

Na vozičku za handikapirane okoli sveta: ta neverjetni rekord je bil dosežen pred dnevi, ko se je v Vancouver v Kanadi vrnil 34-letni Rick Hansen, potem ko je z vozičkom obredel 34 držav na skupno razdaljo 40 tisoč kilometrov. Potovanje je trajalo 26 mesecev, žilavega mladeniča pa so po poti spremljali prijatelji s kamperjem. Junaka dneva, ki je na svoji poti porabil neizmerno število rokavic, je navdušeno pričakalo nad 20 tisoč meščanov že omenjenega kanadskega mesta. Rick Hansen je poudaril, da je želel s svojim edinstvenim podvigom pritegniti pozornost svetovne javnosti na probleme handikapiranih ljudi.

Mladenič je ohromel pri 15. letih, med neko prometno nesrečo. To pa mu ni vzelo življenjske energije. Že pred rekordnim potovanjem okoli sveta je opravil vrsto podvigov, ki se jih tudi med popolnoma zdravimi upa lotiti le malokdo. S svojim vozičkom je tako prevozil celotni kitajski zid, šel pa je z njim tudi po švicarskih Alpah. Ob neki priložnosti se je na takih drznih poteh srečal tudi s papežem Janezom Pavlom II.

OBISKI PRI PAPEŽU

Papež Janez Pavel II. je sprejel v Vatikanu uradno bolgarsko odposlanstvo, ki je prišlo v Rim o priliki vsakoletnih proslav v čast svetima bratoma Cirilu in Metodu. Svečanosti so redno v baziliki svetega Klemenca, kjer je pokopan sveti Metod.

Sodobno kmetijstvo

Izkušnje s pašno rejo mesnih pasem govedi v kraškem svetu

Tla na kraškem svetu so rdečerjave barve na pašnikih in bolj plitva kot globoka. Še pred leti so bile to površine, ki jih niso 20 do 40 let izrabljali, še manj gnojili. Analiza kaže, da je v 100 g zemlje 4 mg fosforja in 13 mg kalija. Organske snovi je 4 do 5%. Matična podlaga je kredni apnenec. Na leto pade 1200 mm padavin, največ spomladi in jeseni. Prva suša je že v maju, najhujša pa traja od 10. julija do 15. avgusta. Povprečna letna temperatura je 9 do 13° C. Najslabše trave rastejo na plitvih tleh, obrnjenih proti jugu. Tu zasledimo peresasto bodalico, navadno gloto, spomladanski šaš, glavinec, kraški šetraj in podobne rastline. Na debelejših plasteh zemlje na severnih straneh je opaziti boljši sestav: pokončno steklo, belo deteljo, hmeljno metelko, ovčjo bilnico in rdečo bilnico.

Taka tla lahko najbolje izkoristimo za pašo mesnih pasem govedi. Doslej so se najbolje izkazali križanci med pasmami aberdin angus, šarole in limuzin ter domačo rjavo pasmo. Čiste mesne pasme bolje izrabljajo krmo. Po telitvi pa nimajo veliko mleka, da bi ob paši lahko še dolgo prehranjevala svoja teleta. Križanci z rjavo pasmo pa imajo to lastnost, zato so prirastki telet na paši veliko boljši. Pasma simental je bolj izbirena in zahteva veliko

več hrane za vzdrževanje, zato je vsaj za zdaj, dokler še traja obnova travne ruše na kraškem pašniku, ne priporočamo.

Prej omenjene pasme so na kraških pašnikih bolj priraščale. Simentalska pa se dobro izkaže pozneje, pri intenzivnem pitanju v hlevu.

Doslej je bila najbolj gospodarna reja krav dojlj. Živali ne zahtevajo dragih hlevov, saj je za zimo dovolj nadstrešnica, postavljena v zavetrnem prostoru na pašniku. Temu lahko rabijo globoke kraške vrtoče. Ob dodatku travne silaže po volji ter sena in krmil živali pozimi ne priraščajo ravno veliko, 30 do 40 dkg na dan, ker v mrzlih dneh porabijo dosti energije za vzdrževanje. Zbolijo pa tudi ne. Med pašo nikoli ni bilo težav z zdravjem živali. Tudi mastitisa ni bilo. Če ima kaka krava dovolj mleka, dovoli tudi drugemu teletu, da sesa.

Celotna površina pašnika je praviloma razdeljena na najmanj 6 čredink. Živina se v eni čredinki zadržuje največ pet dni, imeti pa mora dostop do vode. To je navadno urejen kal, v katerega ob suši privajajo vodo. Obvezna so majhna lesena korita, pritrjena na drevo, ali kak drug predmet vanje pa nasujemo rudninke, pomešane s soljo.

Večina telitev naj bi bila februarja in

marca. Dva meseca pred telitvijo in prav toliko po njej moramo kravam dajati še poseben dodatek krmil, da se ne bi preveč izčrpale. Posebno se izčrpajo, kadar preostala krma ni kaj prida.

Teleta gredo na pašo skupaj s kravami in ostanejo z njimi tako dolgo, dokler je mogoče. Ob paši jih navadno preselimo v hlev ali na drug pašnik bližje domu. Bikci na kraškem pašniku, ki so sesali, so dosigli v povprečju 60 dkg prirastka, telčke pa 50 na dan, za primerjavo naj bo pašnik Lig na Kambreškem, kjer je trava bolj sočna. Tam bikci, ki sesajo, priraščajo 80 dkg na dan, telčke pa 60. Plemenski bik je navadno v čredi dva meseca od začetka paše do konca junija, nato pa ne več. Dokler je na paši, telice ki še niso primerne za pripust, ne smejo biti v bližini. Ker ponekod na to niso pozorni nastajajo težave. Ob preveliki suši moramo krave dokrmiljevati, čeprav so na pašniku ponoči in podnevi. Zavoljo tega mora imeti vsaka pašna skupnost dodatne njivske in travne površine, saj nakup krme draži pridelavo.

Pozimi ostanejo v nadstrešnici samo krave in mlade telice. Jalove živali in ostala teleta odženemo v hlev in pitamo za zakol. Nekateri rejci že nekaj dni po telitvi kastrirajo moška teleta, nato pa jih redijo na pašniku skupaj s preostalo čredo. Reja na travniku do končne teže traja tri leta, a bike v hlevu dopitamo leto prej. Priporočamo dopitanje živali v hlevu, kajti celo tiste živali, ki so na pašniku slabše priraščale, imajo v hlevu boljši tek in ob dobro prebavljivi krmi ne zaostajajo za drugimi v dnevnem prirastku. Za dopita-

dalje na 8. strani ■

Jack London KRALJ ALKOHOL

20

Vse drugo je mrak. Naslednji večer sem v nekem prenočišču na obali prišel k za-vesti. Bil sem sam. Zdravnika niso bili poklicali. In jaz bi bil prav lahko tam umrl, kajti Nelson, ki je z ostalimi vred menil, da bom samo pijanost prespal, me je bil pustil sedemnajst ur ležati v nekaki mrtvičnosti. Marsikdo je že umrl od nenadnega učinka enega litra žganja ali več, kakor je znano vsakemu zdravniku. Navadno se o vajenih pivcih bere, da so umrli take smrti, ko so pili za stavo. Ampak jaz tega še nisem vedel — takrat. Tako pa sem to spoznal. Ne po svoji zaslugi ali moči, temveč samo po dobri sreči in trdni nara-vi. Zopet je moj čvrsti telesni ustroj zmagal nad kraljem Alkoholom. Znova sem se rešil groba, se zvlekel skozi novo močvirje in si tako s smrtno nevarnostjo pridobil spoznanje, ki mi je dalo sposobnost, da sem z razumom pil še mnogo let.

Sveta nebesa! To se je zgodilo pred dvajsetimi leti in jaz sem še vedno precej in prav pametno živ; in v tej kopii let sem veliko videl, veliko storil, veliko živel; in zgrozi me, kadar pomislim, s kakšno težavo sem utekel smrti, kako malo je manjkalo, da nisem bil ob ono prekrasno peti-

no stoletja, ki je bila potem moja. O, pa ni bila kralja Alkohola krivda, da me ni končal tisto noč, ko sem delal za gasilno društvo iz Hancocka.

Bilo je v zgodnji zimi leta 1892, ko sem sklenil, da grem na morje. Moja izkušnja z gasilnim društvom v Hancocku je bila kaj malo vzrok temu. Še vedno sem pil in zahajal v krčme — tam sem bil takorekoč doma. Žganje je bilo po mojih mislih nevarno, a nič napačno. Žganje je bilo nevarno kakor vse druge nevarne stvari v naravnem svetu. Možaki so umrli od žganja; ampak tudi ribiči so se prevrnili in utonili, kladeži so prišli pod vlak, ki jih je raztrgal na kosce. Človek, ki se skuša z vetrovi in valovi, z železniškimi vlaki in krčmami, mora rabiti pamet. Opijaniti se po načinu mož, je že prav, ampak človek mora to storiti z razumom. Celih litrov žganja ne bom pil več.

Kar me je pravzaprav odločilo, da grem na morje, je bilo to, da se mi je prvokrat prikazala smrtna pot, ki jo ima kralj Alkohol pripravljeno za svoje častilce. Vendar ta prikazen ni bila jasna in je bila sestavljena iz dveh delov, ki sta bila tačas nekam pomešana med seboj. Opazovaje

možake, s katerimi sem se družil, sem dobil vtis, da je bilo življenje, kakor smo mi živeli, bolj uničevalno kot ono, ki ga je živel povprečen človek.

Kralj Alkohol je, oviraje nравnost, zavajal v zločin. Vseposvoda sem videl, da so ljudje storili reči, ki bi jim treznim niti v sanjah ne prišlo na misel, da bi jih storili. Pa to še ni bilo najhujše. Najhujša je bila kazen, ki je morala biti plačana. Zločin je bil uničevalen. Pivski tovariši, ki so trezni bili dobri ljudje in nedolžni, so uganjali blaznosti in nasilja, kadar so bili pijani. In nato jih je pobrala policija in izginili so iz našega obzorja. Včasih sem jih obiskal v zaporu in se poslovil od njih, preden so odšli preko zaliva in oblekli obleko zločin-cev. Pa vedno in vedno sem slišal isti vzklík: »Da nisem bil pijan, bi tega ne bil storil!« In včasih so se pod vplivom kralja Alkohola godile prestrašne reči — reči, ki so pretresle še mojo otrdelo dušo.

Drugi del smrtne poti je bila pot pijan-cev iz navade, ki so brez vidnega vzroka odšli na oni svet. Ko so zboleli, celo za malenkostno boleznijo, ki bi jo vsak navaden človek lahko prestal, so kar odšli v krtovo deželo. Včasih so jih našli mrtve v postelji, ne da bi se bil kdo pobrigal za-nje; včasih so potegnili njihova trupla iz vode, včasih pa jih je doletela navadna nezgoda, kakor na primer Billa Kelleja, ki je pijan razkladal tovore, pa mu je pri tem odtrgalo prst, ki bi bil ob priložnosti prav tako lahko glava.

— Mihec, kej se ti zdi ta reč, ke jo zgajajo ses tem Valdhajmam?

— S kom?

— Ma sez Valdhajmam pej. S tistem precednikom od Avstrije.

— Jn kej je naredu tašnega?

— Kej je naredu! Ma je biu nacist. Oficir od vermahta jn je pošiljau ledi u nemške lagerje, kjer so jeh pobivali. Jema na vesti kej jest znam kolko taužent ledi.

— Ma kej zdej se zmislejo? Sej je pasalo več ku štirideset let odkar je vojska končala. Jn ki se je skrivau do zdej?

— Neč se ni skrivau. Je biu neč mejn ku ta prvi sekretar od združenih narodov. Tisti ke so u tisti palači, ke je ku ana velika škatla tam u Neujorki. Uan je biu tam ta višji. Osem let!

— Ma kaku? Osem let! Jn nobeden se ni neč dogoveu, nobeden ni neč znou. Vsi tisti ministri, precedniki, liderji jn taku naprej. Po zmagi nad nacizmom so jemeli

za sekretarja združenih narodov anga nacist!

— Prou taku! Jn tisti ministri od združenih narodov čejo rihtat svet jn jemajo za sekretarja anga nacisti. Osem let! Jn je biu dober jn so bli kontenti ž njim. Jn zdej pravejo, de je ceu cajt držau bol za Ruse. Jn zdej pej kar naenkrat ne be smeu bet avstrijski precednik.

— A ne. Osem let sekretar združenih narodov je, avstrijski precednik pej ne.

— Ma tabat niso znali, de je biu nemški oficir.

— Jn kej je pole? Če je biu dober tabat, je lahko tudi zdej. Sej je vse skupej smešno. Jn vsi tisti diplomati pr združenih narodeh se mi ne vidijo posebno brihtni.

— Ma kej misleš, de za bet diplomat moreš bet posebno brihten? Jest poznam tolko ledi, ke se intrigirajo ses politiko, ma skori vsi so bol počasne pameti.

— Ku, denmo reč, slovenski socjalisti!

— Tudi uani. Kej češ, če češ prit u politiki naprej, ni treba de si telegenten, zadosti de si furbast jn de znaš intrigirat.

— Sej, sej. Ranjki Čerčil je zmiram pravu, de diplomati rešavajo probleme, ke be jeh ne blo, če be ne blo diplomatov.

— Ja, kej češ, tudi uani morejo živet.

—o—

TRŽAŠKI OKTET NA GOSTOVANJU

Tržaški oktet bo tudi letos sodeloval na četrtem mednarodnem zborovskem festivalu v Clusoneju pri Bergamu. Festival bo potekal od 28. do 31. maja. V tem času bo imel Tržaški oktet sedem nastopov po raznih krajih pokrajine Bergamo. Pel pa bo tudi po šolah in na uradnih sprejemih. Iz Jugoslavije bosta na tekmovanje odšla zbor Obala iz Kopra in zbor Moša Pijade iz Zagreba.

IZKUŠNJE S PAŠNO REJO MESNIH PASEM GOVEDI V KRAŠKEM SVETU

■ nadaljevanje s 7. strani

nje do 300 kg teže uporabljajo travno silažo, za višjo težo pa koruzno silažo po volji, nekaj sena in krmila.

Na pašnikih delamo veliko napak. Omenili smo večjo pozornost ob pripuščanju telic in boljše gnojenje pašnih površin. Nekaj rudninskega gnojila sicer potrosijo, približno 200 kg na hektar, premalo pozornosti pa posvečajo živalskemu blatu. Tu je ponekod prav na gosto posejano po površini, posebno na krajih, kjer se živali zadržujejo dalj časa. Če tega gnoja ne razmečemo, uničujemo travnato rušo, namesto da bi ji pomagali pri obnovi. To postorimo, ko čredinka počiva do prihodnjega prihoda črede. Paziti bi morali tudi na pravilno obremenitev pašnika, da bi travno rušo čim bolj izkoristili in preprečili širjenje starine, plevelov in grmovja. Pozimi bi morali sedanje nadstrešnice še bolj zapreti s predmeti, ki vzdržujejo toploto, da bi živali čim več energije porabile za prirastek in manj za vzdrževanje. Na travnikih posejte travno deteljno mešanico, z izboljšanjem travne ruše bomo tudi na kraških tleh lahko dosegli, da se bodo na njih pasle zahtevnejše pasme govedi.

Z. T.

—o—

Minister za šolstvo, gospa Falcucci je trdno odločena zagotoviti redni zaključek šolskega leta. Če bodo šolniki stavkali med redovalno konferenco, bodo šolski skrbniki imenovali posebne komisarije, ki bodo nadomestili odsotne šolnike.

Tako sem preudarjal svoj položaj in sem spoznal, da sem zašel na slaba pota življenja. Ta pot je vodila prehitro v smrt, da bi prijala moji mladosti in življenjski moči. In samo ena pot je držala iz nevarnega življenja in ta je bila: stran od tod. V zalivu San Franciscu je prezimovalo brodovje za lov na morske pse in po krčmah sem nameril na kapitane, prve mornarje, krmarje, lovce in veslače. Seznanil sem se z lovcom na morske pse Petom Holtom in se domenil z njim, da bom njegov veslač in se vdinjal na tisti ladji kakor on. In pri tisti priči sem moral s Petom Holtom izprazniti pol ducata kozarcev, da sva zapečatila dogovor.

In mahoma se je v meni vzbudila vsa nemirnost, ki jo je bil kralj Alkohol uspal. Mahoma se mi je življenje po krčmah oaklandske obale začelo zdeti zoprno, in čudil sem se, kaj sem sploh kdaj našel tako mikavnega v njem. Tudi mi je misel o tisti smrtni poti, ki se mi je bila porodila v možganih, začela vzbujati bojazen, da se mi ne bi kaj pripetilo, preden bi odpluli, ker je bil dan za odhod določen šele na januar. Živel sem bolj previdno, sem manj globoko pogledoval v kozarec in bolj pogosto zahajal domov. Kadar je postalo pitje predivje, sem izginil. Kadar je Nelson norel, sem gledal, da sem prišel proč od njega.

Dne 12. januarja 1893 sem izpolnil sedemnajsto leto in 20. januarja sem pri broderskem posredniku podpisal pogodbo, s

katero sem se vdinjal na »Sofiji Sutherland«, trijambornici za lov na morske pse, ki je bila namenjena na japonsko obrežje. Seveda smo morali piti na to. Joe Vigy je vnovčil ček moje naplače in Pete Holt je dal za pijačo in jaz sem dal za pijačo in Joe Vigy je plačal in drugi lovci so tudi dali za pijačo. Taka je bila pač navada možakov, in kdo sem bil jaz, ki sem pravkar izpolnil sedemnajsto leto, da bi zavračal življenjske navade teh vrlih, prsatih, doraslih možakov?

Na »Sofiji Sutherland« ni bilo nobene pijače in imeli smo enainpetdeset dni sijajne vožnje po južni poti s severovzhodnim pasatnikom do Boninov. To osamljeno otočje, ki pripada Japonski, so si zbrala kanadska in ameriška tjulenarska brodovja za zbirališče. Tukaj so ladje napolnile sode s pitno vodo in oskrbele popravila, preden so krenile na sto dni trajajoče zasledovanje tjulénjih čred ob severnem obrežju Japonske noter tja do Behringovega morja.

Teh enainpetdeset dni krasne vožnje in popolne treznosti je spravilo moje telo v sijajno stanje. Delo mi je pregnalo ves alkohol iz života in od takrat, ko se je vožnja začela, nisem začutil poželjenja po pijači. Dvomim, da bi bil le kdaj mislil na pijačo. V sprednjem kastelu (delu ladje) se je pogovor seveda večkrat sukal okoli pijače in možaki so si pripovedovali o bolj živahnih ali veselih pijanostih, spominjaje

se takih prigodb bolj živo, z večjim veseljem kot vseh drugih prigodb svojega pustolovskega življenja.

V sprednjem kastelu je bil najstarejši med vsemi debeli, petdeset let stari Louis. Bil je nekdanji kapitan, ki je prišel na nič. Kralj Alkohol ga je bil vrgel in sedaj je končaval življenje tam, kjer ga je bil pričel, namreč v sprednjem kastelu. Njegova usoda je naredila name močan vtis. Kralj Alkohol je zmogel še druge reči kot pa samo umoriti človeka. Louisa ni bil umoril. Prizadejal mu je še vse kaj hujšega. Oropal ga je duševne sile, visokega mesta in udobnosti, križal njegov ponos in ga obsodil v preprosto, trdo delo navadnega mornarja, ki je imelo tako dolgo trajati kot njegovo zdravje, potemtakem še dolgo.

Imeli smo pot čez Tiho morje za seboj, ugledali vulkanske, porasle vrhove Boninov, zavozili med klečevjem v luku, obdano od suhe zemlje, in zarožljali s sidri v bližini kakih dvajset ali več nam podobnih pomorskih ciganov. Vonj neznanega rastlinstva nam je pihal s tropske zemlje nasproti. Po zalivu so priveslali domačini v čudnih domačih čolnih in Japonci v še bolj čudnih sampanih in prišli na krov. To je bila prva tuja dežela, ki sem jo videl; došel sem na drugi konec sveta in sem se hotel prepričati, ali je vse resnica, kar sem bral v knjigah. Strašno me je imelo, da bi prišel na suho in se čimprej prepričal.

(Dalje)